

≡ Eesti
≡ Kontsert

FESTIVAL
TUBIN

TARTU | 3.-6. OKT '24

AVAKONTSERT

Number üks

admirals

Eesti Kontserdi hooaja peatoetaja

admirals.group

N 3. OKTOOBER 19.00 Vanemuise kontserdimaja
kell 18 kontserdieelne vestlus Joonas Hellerma ja Mihhail Gertsiga

R 4. OKTOOBER 19.00 Estonia kontserdisaal
kell 18 kontserdieelne vestlus Joonas Hellerma ja Mihhail Gertsiga

AVAKONTSERT

Number üks

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Hans Christian Aavik, viiul
dirigent **Mihhail Gerts**

Ludwig van Beethoven (1770–1827)
Sümfoonia nr 1 C-duur (1799/1800)

~25'

I *Adagio molto – Allegro con brio*
II *Andante cantabile con moto*
III *Menuetto. Allegro molto e vivace*
IV *Finale. Adagio – Allegro molto e vivace*

Eduard Tubin (1905–1982)
Viiulikontsert nr 1 D-duur (1941/42)

~30'

I *Allegro, ma molto moderato*
II *Andante sostenuto*
III *Allegro vivace, quasi presto*

VAHEAEG

Eduard Tubin
Sümfoonia nr 1 c-moll (1934)

~34'

I *Adagio. Allegro feroce*
II *Allegretto moderato*
III *Sostenuto assai quasi largo e poco maestoso*

Kontserti saab järele kuulata Klassikaraadio kodulehelt.

Festival „TubIN 2024“

3.–6. okt 2024

Neljanda festivali „TubIN“ peateemaks on julgus – ellujäämiskunsti alus. Julgust on vaja, et tulla avalikkuse ette oma uudse 1. sümfooniaga, nii nagu seda teevad Beethoven ja Tubin. Julgust on vaja, et vabaneda kaanonitest ja ootustest, mida iga Beethoveni järgne helilooja tunneb enda suhtes 9. sümfooniat või 1. viiulikontserti kirjutades. Ka ohtliku põgenemisteedekonna ettevõtmine eeldab suurt julgust – käesoleval aastal möödub 80 aastat eestlaste suurpõgenemisest, mille lainel ka Eduard Tubin Rootsi siirdus.

Just Tubina põgenikelaagri-aegsetes kirjades oma abikaasale ilmneb tema suur õrnus ja hoolivus, julgus minna tundmatusele vastu, astuda uude maailma, olles seejuures kannatlik, uudishimulik ning pakkudes lähedastele tuge oma positiivse ja realistliku ellusuhtumisega – just need omadused kumavad vastu tänavuse festivali programmis olevatest muusikateostest. Eduard Tubin oli oma eluajal väga tähelepanelik teda ümbritseva maailma ja looduse suhtes – see ühine joon seob teda Erkki-Sven Tüüriga, kelle „Solastalgia“ markeerib festivali lõppkontserdil elukeskkonnast hoolimise motiivi.

Mihhail Gerts
festivali kunstiline juht

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

kolis oma sünnilinnast Bonnist Viini 1792. aastal ja lõi impeeriumi pealinnas laineid esiti hiilgava pianistina, eriti improviseerijana. Selleks ajaks oli ta juba umbes 50 teose autor, aga Viinis kirjutas ta alul isegi vähem – näib, nagu läinuks tal veidi aega, et kohaneda ja siinsete suurmeistrite stiili tundma õppida – tema Viini sõidu üks põhjusi oligi ju Haydnilt tunde võtta. Juba 1790. aastate teisel poolel vallandus aga võimas loomeenergia ning ühtlasi hakkas ilmne püüd muusika seniseid piire ja väljendusvahendeid laiendada. 18. sajandi lõpuaastatel kirjutas Beethoven oma paljud kammeransamblid, kaks esimest klaverikontserti, kümme esimest klaverisonaati ning sümfoonia nr 1.

Beethoveni sümfooniad on kogu muusikaloo sümfoonilise repertuaari „süda“, mõõdupuu, millega hakkasid oma selles žanris teoseid kõrvutama kõik 19. sajandi ja ka paljud hilisemad sümfoonikud, tänase päevani välja. Beethoven lähtus oma loomingus 18. sajandi lõpul välja kujunenud klassikalistest žanritest ja vormidest, kuid tema väljendusvahendid, mis olid avaramad kui talle vahetult eelnenud heliloojatel, löid omamoodi silla klassitsismi ja 19. sajandi romantismi vahele. Sümfoonilises muusikas kasutas ta senisest intensiivsemalt kõiki pillirühmi, suurendas soolopillide ringi, lasi julgemalt kõlada

vaskpillidel ja kontrabassidel. Ehkki tema orkester võis kõlada varasemast palju jõulisemalt, on tal sealsamas kõrval ka üliõrna muusikat – dünaamiline skaala laienes tunduvalt. Selle kõrval uuendas ta ka arusaama sümfooniast kui žanrist: Beethoveni loomingus saab neljaosalisest sümfooniast muusikaline draama, millel on küll kontrastsed osad, kuid mida ühendab sageli temaatiline ühtsus ja idee teosest kui tervikust, lugu, mille lõpplahendus selgub viimases „vaatuses“ – finaalis –, mis seni oli enamasti olnud lihtsalt tsükli kergekaaluline ja rõõmus lõpuosa.

Saatuse tahtel kujunes ümmargune aastaarv 1800 muusikaajaloo olulisimaks sümfonistiks kujuneva autori esimeseks ülesastumiseks selles kaalukas žanris ja kõnealune teos ise on samuti pöördpunkt eelkäijate-klassikute Haydni ja Mozarti ning uue, romantilise ajastu sümfonismi vahel. **Sümfoonia nr 1** C-duur op. 21 esimesed visandid pärinevad 1795. aastast, mil helilooja oli 25-aastane noor mees, ja teos valmis, kui ta oli 29, kuna põhiline töö käis 1799–1800. (Beethoveni vahetute suurte eelkäijate, Mozarti ja Haydni viimased sümfooniad olid loodud vastavalt 1788. ja 1795. aastal, kui nad olid üks 32 ja teine 64 aastat vanad.) Selles oopuses äratavad tähelepanu ühelt poolt kerge ja humoorikas karakter, lihtsad motiivid, mis ometigi sisaldavad küsimusi ja rohkesti

üllatuslikkust, samuti sagedased toredad puhkpillisoolid. Nii on see teos justkui veel juuripidi kinni 18. sajandi traditsioonides, aga samal ajal ka nagu hüvastijätt selle ajastu tavadega, peegeldades juba tärpanud soovi ja ideid astuda uude ja avaramate väljendusvõimalustega maailma. Ja ehkki Beethoven püüdis välja murda ka seisusliku ühiskonna jäikadest raamidest, kannab kõnealune teos siiski pühendust – parun Gottfried van Swietenile, tema tollasele patroonile.

Sümfoonia nr 1 tuli esiettekandele 2. aprillil 1800 Viini Burgtheateris. Samal muusikaõhtul kõlasid esiettekanDES veel Beethoveni septett *op. 20* ja klaverikontsert nr 1 *op. 15* autori soleerimisel; peale selle oli kavas üks Mozarti sümfoonia ja kaks osa Haydni oratooriumist „Aastaajad“. See oli oluline kontsert, kuna seni peamiselt aadliringkondades liikunud muusik astus nüüd esimest korda laiema avalikkuse ette ja pälvis ka laiemat tähelepanu. Sümfoonia nr 1 oli pikka aega üks Beethoveni hinnatumaid teoseid.

Eduard Tubin (1905–1982) on pärit Kallaste lähiselt Torila külast. Muusika juurde tõi ta isa, kes mängis kohalikus orkestris trombooni – tema kõrval hakkas seal ka poiss 10-aastaselt pikoloflööti mängima. 1920. aastal astus Tubin Tartu õpetajate seminari. Nüüd avanes tal võimalus puutuda kokku

professionaalse muusikaga ning kuulda ka orkestriteoseid, kui Vanemuise orkester andis suviti iga nädal mitu kontserti. Orkestri tase oli üpris hea, suvekontsertide kavad vaheldusrikkad ja sekka mängiti ka moodsat muusikat – muu hulgas 1920. aastal Tartusse tööle asunud Heino Elleri teoseid. 1924. aastal astus Tubin Tartu kõrgemasse muusikakooli, kus õppis esmalt orelit, aasta hiljem läks aga üle Heino Elleri kompositsiooniklassi, töötades samal ajal õpetajana Nõos.

Pärast muusikakooli lõpetamist 1930. aastal alustas Tubin muusikalist tegevust Tartus. Ta oli 1930–1944 Vanemuise teatri teenistuses, töötades esimesel aastal poole kohaga repetiitori ja poole kohaga dirigendina, seejärel dirigendina ning alates 1940. aastast peadirigendina. Tubina muusikalisel juhtimisel on Vanemuises lavale tulnud 45 lavastust – nii oopereid, operette, tantsuetendusi kui ka sõnalavastusi. Peale selle juhatas Tubin koore, neist olulisim oli töö Tartu Meeslaulu Seltsi meeskooriga, astus üles sümfooniakontsertidel ja mitmesugustel laulupäevadel. Tubina kui dirigendi töögraafik oli tihe, kuid sellest hoolimata leidis ta aega ka heliloomingu jaoks ning tõusis juba 1930. aastate lõpuks eesti hinnatumate heliloojate hulka. Tema stiil kujunes välja varakult, üsna kohe ilmnnes huvi suurvormide vastu. Tema pooldajad-interpreedid tõid vastsed teosed ka kohe ettekandele.

1944. aastal siirdus Tubin sõjapõgenikuna Rootsi. Seal töötas ta pikki aastaid (1945–1972) Drottningholmi lossiteatri juures vanade ooperite restauraatorina ning juhatas Stockholmi Eesti Meeskoori. Alates 1961. aastast külastas ta korduvalt kodumaad, peamiselt seoses oma suuremate teoste ettekannetega. Eduard Tubin suri Stockholmis 17. novembril 1982. aastal.

1. sümfoonia c-moll valmis 1934. aastal. Sellal oli eesti sümfoonilise muusika pagas veel üpriski õhuke, enne Tubina oopust oli kirjutatud ainult kolm selles žanris oopust: Artur Lemba sümfooniad nr 1 (1908) ja nr 2 (1923) ning Artur Kapi sümfoonia nr 1 (1924). Muusikateadlane Mare Põldmäe on 2000. aastal märkinud: „Esimene eesti helilooja sümfoonia pärineb aastast 1908 ja selle autor, nagu mitme muugi žanri esikteose puhul [eesti muusikas] on Artur Lemba. Sümfoonia on säilinud, seda on mängitud/lindistatud, kuid... Tõsiselt saab eesti sümfooniaid vaatama hakata ikkagi alles Eduard Tubina tulekuga eesti muusikasse. Tundub küllalt jahmatav, et Tubina 1 sümfoonia on tegelikult alles neljas eesti helilooja selle žanri teos. Üllatav selleski mõttes, et juba 1920. aastateks olid meie muusikas olemas [Heino] Elleri „Koit“, „Videvik“, „Õo hüüded“ ja veel mõnigi kontserdiellu jäänud teos, „Koit“ küll Eestimaal enim

esitatud sümfoonilise eesti teosena, omamoodi sümbolina.“ Huvitav on asjaolu, et Eller (Tubina õpetaja!) jõudis sümfoonia kirjutamiseni oma õpilasest hiljem, 1936. aastal, kuna see žanr talle iseloomuliku pigem vaatleva, kontemplatiivsema väljenduslaadi tõttu kuigi omane ei olnudki. Enne punapööret ja ühiskondlike olude muutumist valmis Eestis veel kaks sümfooniat: Tubina 2. (1937) ja Evald Aava sümfoonia (1939).

Enne sümfoonia juurde asumist oli Tubin sümfooniaorkestrile kirjutanud „Kolm eesti rahvatantsu“ (1929) ja neljaosalise „Süüdi eesti motiividel“ (1931), mis olid valminud suures osas veel Elleri kompositsiooniklassis. Viimati nimetatu tuli autori juhatusel esiettekandele Estonia kontserdisaalis Estonia teatri orkestriga. Muusikakriitik Riho Päts kirjutas sel puhul Muusikalehes: „Esmakordselt debüteeris nooremaist heliloojaist Eduard Tubin, kes oma muusikalise hariduse on saanud Tartu muusikakoolis H. Elleri juures. Ka näitas ta end eeldustega dirigendina, juhataDES oma „Süüdi eesti rahvaviisidel [motiividel]“. Ja viimasest nähtub, et Tubin omab kompositsiooni alal silmapaistvaid võimeid, igatahes sarnaseid, mis teevad au Tartu muusikakoolile ja ta kompositsiooniklassi juhatajale H. Elleri.“ Nõnda oli 1. sümfoonia tema esimene „kooliväline“ orkestrioopus. Helilooja poeg Eino Tubin on märkinud, et autoril kulus

mitu aastat ja mitmeid koosistumisi Elleriga, et sümfoonia valmis saada. Nii pikalt läinud suure töökoormuse tõttu: hommikuti juhatas ta orkestri- ja kooriproove, õhtuti kontserte või etendusi, parimal juhul jäi tal pärastlõunal kolm-neli tundi vabaks. (Eino Tubin, „Ballaad“, lk 47) Esiettekande kuupäev ja koht on aga tähenduslikud: Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud aktus 24. veebruaril 1936 Estonia kontserdisaalis, kus Riigi Ringhäälingu Sümfooniaorkestrit juhatas Olav Roots. Esiettekande vastuvõtt olevat ent olnud kahetine: ühed kiitsid, teised leidsid, et sümfoonia on küll kompaktne, kuid ühetaoline ja mõjub pikapeale väsitavalt. (Anton Kasemets, Vaba Maa, 25. II 1936) Pärast esiettekannet mängiti 1. sümfooniat veel kahel korral Tallinnas raadioülekandena (1942 ja 1944) – ikka Olav Roots juhatusel –, siis aga jäi neljaks aastakümneks riulile, kuni alles 1987. aastal tuli välja Neeme Järvi plaadistus (BIS).

See sümfoonia on mõneti ebatavalise tsükliga: kolmeosaline, kus äärmised osad on aeglased ja keskosa kiire, aga samal moel on üles ehitatud ka Tubina sümfooniad nr 3 ja nr 6, seega pole seesugune kompositsioon talle sugugi võõras. Aeglane lõpp võimaldab finaali kujundada pigem mõtiskluse kui rõõmsa lõpetusena. Sümfoonia nr 1 on jõuliste karakterite ning tungleva arengujoonega teos,

kus muusika kogub romantilisele stiilile sarnaselt hoogu ja kulgeb võimsate kulminatsioonide suunas. Seesugune eepiline väljenduslaad koos dramaatilise loojutustusega jäi Tubinale omaseks elu lõpuni. Samal ajal on lüürilistes episoodides märgata veel Elleri mõju. Rootslane Tobias Lund on kommenteerinud seda teost nõnda: „Juba selles esimeses sümfoonias on selge, et Tubin oskas ehitada kindla suunaga tõuse, mille jooksul aga nii palju juhtus, et pinevus ei langenud.“ („Ballaad“, lk 47–48) Esimene sümfoonia kujunes Tubina loometeel oluliseks teetähiseks ning autor tundis ja teadis, et kavatseb sümfooniatega jätkata.

Kümne sümfoonia (11. sümfoonia jäi lõpetamata) kõrval on Tubin kirjutanud rea kontserte: kaks viiulikontserti, flöödikontserti ja klaverikontserti ning muusikaloos haruldased kontrabassi- ja balalaikakontserti. Kõik need on loodud kindlatele interpretidele, enamasti tellimusel. Viiuldajatest kujunes Tubinal 1930. aastatel soe loominguline suhe tollal Tartus tegutsenud Eevalt Turganiga (1909–1961), kes oli lõpetanud Tallinna konservatooriumis Johannes Paulseni viiuliklassi ja töötas 1931–1944 Vanemuise sümfooniaorkestri kontsertmeistrina. Ta oli ka Tartu kõrgema muusikakooli viiuliõpetaja ning esines solistina nii kodu- kui ka välismaal. 1944. aastal ta vangistati ja saadeti Siberisse, kus

haigestus tuberkuloosi, mis rikkus tema tervise ja karjääri. Turganile on Tubin kirjutanud ja pühendanud **viiulikontserdi nr 1** (1941), viiulisonaadi nr 1 (1936), „Capriccio“ nr 1 (1937) ja veel mitu pala, Turgan oli nende esiettekanaja (enamasti koos Olav Rootsi klaveril).

Tubin on nimetanud viiulit oma lemmikinstrumentiks. Suurem osa tema sellele pillile loodust on pärit loometee algupoolelt ning neis domineerib suhteliselt romantilisem, lüürilisem väljenduslaad. Poeg Eino Tubin on kirjutanud selle helitöö loomise ajast: „Saksa okupatsiooni kolmel aastal oli Eduard Tubin väga produktiivne. Ta kirjutas kaks sümfooniat, viiulikontserti, sonatiini klaverile, viiulisüüdi, lõpetamata ooperi, mitu laulu ja lavamuusikat kahele näidendile. [---] Väliselt elas perekond Tubin hästi, neil oli ilus korter ja aed. Vanem sakslannast lapsehoidja hoolitses väikese poja eest, peres olid hundikoer ja kass. [---] Suurim mure oli, kuidas sööki leida. 1942. aasta jaanuarist hakkasid tsiviilelanikele kehtima ranged toidukaupade piirangud. Õnneks oli paljudel sugulasi maal, kes aitasid rasked ajad üle elada. Mustal turul kauplemine oli rangelt karistatav. [---] Samas ei pea paika ootused, et tollal kirjutatud muusika peegeldaks aja paineid. Esimene viiulikontsert on lüüriline ja intiimne, kuigi loodud kohe pärast tänavalahinguid, kui sakslased vallutasid Tartu. Tubin lõpetas sooloviili partii

detsembris 1941 ja kinkis selle Eevald Turganile jõuludeks.“ („Ballaad“, lk 82) Esiettekande oli Vanemuise kontserdisaalis 30. oktoobril 1942, solist oli Eevalt Turgan ning Vanemuise sümfooniaorkestrit juhatas autor.

Esimene viiulikontsert on erakordselt kaunis teos. See on ülimalt romantilise väljenduse, poeetilise tundetooniga oopus, kontserdi II osa on väga kaunis lehekülj Tubina loomingus. Äärmised osad on rõõmsa energilise liikumisega, neis on Tubinale iseloomulikult suur kaal rütmil, viimases osas on nt kuulda tarantella rütmi. Eino Tubin: „Viiulikontserdil oli suur menu ja seda mängiti Tallinnas, Riias, Königsbergis [---], Breslaus (Wrocławis), Stuttgartis ja Hilversumis. Tallinnas kontsertreisil esitas kontserti noor silmapaistev eesti viiuldaja Carmen Prii-Berendsen, Olav Roots dirigeeris. Solistide kohta ütles Tubin, et kui Turgan oli kontserti esitanud järelemõtlikult, siis Carmen Prii tegi seda „kui tulisäde“. Kohe pärast sõda esitas Vladimir Alumäe Tubina kontserdi koos ERSO uue dirigendi Roman Matsoviga taastatud Estonia kontserdisaali avamisel 1946. aastal. Nad mängisid ka Leningradis, Kiiemis ja Vilniuses, kuni Tubina muusika 1940. aastate lõpus ära keelati. Uuesti võis Alumäe selle kontserdiga esineda 1958. aastal. Rootsis ei mängitud seda enne, kui Neeme Järvi hakkas pärast Tubina surma tema orkestritööd salvestama.“ („Ballaad“, lk 84–85)

Hans Christian Aavik
Foto: Kaupo Kikkas

Hans Christian Aavik (s 1998) on väljapaistvamaid Eesti viiuldajaid, kes on oma mitmekülgse stiili ning selgelt eristuva kõlaga tähelepanu äratanud nii Eestis kui ka mitmel pool Euroopas. Ta on Carl Nielseni nim rahvusvahelise konkursi I preemia ja kahe eripreemia (parim kohustuslik pala – Jesper Kochi „Maze“ – ja Odense Sümfooniaorkestri eripreemia) laureaat (2022). Seejärel sõlmis temaga lepingu plaadifirma Orchid Classics ning järgnevatel hooaegadel on ta tihe külaline parimate Skandinaavia orkestrite ees. 2022. aastal pälvis Hans Christian Aavik Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia, Saksamaa Usedomi muusikafestivali muusikapreemia ning Eesti Interpreetide Liidu aasta interpreedi tiitli.

Solistina on Hans Christian Aavik esinenud ERSO, Stuttgardi Kammerorkestri, Kopenhaageni Filharmoonikute, Odense Sümfooniaorkestri, Vanemuise sümfooniaorkestri, Tallinna Kammerorkestri, Pärnu Linnaorkestri, Jyväskylä sümfooniaorkestri jt ees, dirigentideks Ville Matvejeff, Nikolaj Szeps-Znaider, Olari Elts, Risto Joost, Daniela Musca, Arvo Volmer, Kaspar Mänd, Andres Kaljuste, Mikk Murdvee, Henri Christofer Aavik, Jüri Alperden. Hooajal 2023/2024 esines ta nt järgmistele orkestrite ees: ERSO, Eesti Festivaliorkester, Württembergi Kammerorkester (Heilbronn), Tallinna Kammerorkester, Odense Sümfooniaorkester, Uppsala Kammerorkester, Vanemuise sümfooniaorkester, Eesti Sinfonietta, Brandon Hilli Kammerorkester (Bristol) jt, dirigentideks Neeme Järvi, Paavo Järvi, Risto Joost, Mihhail Gerts, Andres Kaljuste, Olari Elts, Maria Seletskaja, Oksana Lyniv jt. 2024. aasta üks suuremaid sündmusi oli tema kontserdisari „Aavik Salzburgis“ koos Tallinna Kammerorkestriga, mis keskendus Mozarti viiulikontsertidele. Hans Christian Aavik on ka aktiivne kammermuusik ja on esinenud nt Londoni Wigmore Hallis, Kölni Deutschlandfunk'i kammersaalis, Kronbergi Casals Forumis. Koos pianist Karolina Aavikuga on välja antud CD „Aeternus“ (Pilw Records, 2021) ning kolm singlit on ilmunud plaadifirmas Deutsche Grammophon.

Hans Christian Aavik alustas viiulimänguga 5-aastaselt Tabasalu muusikakoolis (õp Piret Kreek) ning jätkas Tallinna muusikakeskkoolis (õp Kaido Välja). 2017. aastast õppis ta Saksamaal Frankfurdi muusika ja esituskunstide kõrgkoolis professor Erik Schumanni viiuliklassis ning kammermuusikat professor Angelika Merkle juures, 2021/2022 täiendas ta end paralleelselt Viini muusika ja kunsti eraülikoolis (Julian Rachlin, prof Evgeni Sinaiski) ning alates 2022. aastast õpib ta Kronbergi akadeemias, kus tema patrooniks on dr Ratjeni perekond. Hans Christian Aavik on täiendanud end ka paljudel meistrkursustel.

Hans Christian Aavik mängib Eesti Pillifondile kuuluval Giovanni Paolo Maggini viiulil (u 1610, Brescia, Itaalia) ja kasutab Victor Fétique'i poognat (u 1930, Prantsusmaa). Maggini viiuli on andnud Eesti Pillifondi käsutusse perekond Sapožnin.

Mihhail Gerts on juhatanud maailmas üle 70 orkestri, nende hulgas on NHK Sümfooniaorkester ja Osaka Filharmooniaorkester Jaapanis, BBC Sümfooniaorkester, Accademia Nazionale di Santa Cecilia (Itaalia), Sydney Sümfooniaorkester, rida orkestreid Prantsusmaal ja Saksamaal, sh Prantsuse Raadio Filharmooniaorkester, Leipzigi Gewandhaus-orkester, Staatskapelle Dresden, Berliini

Mihhail Gerts
Foto: Kaupo Kikkas

Saksa Sümfooniaorkester, Belgia Rahvusorkester, Oslo Filharmooniaorkester, Helsingi Linnaorkester, Monte Carlo Filharmooniaorkester, Luxembourgigi Filharmooniaorkester, liri Rahvuslik Sümfooniaorkester, Gulbenkiani Sümfooniaorkester (Portugal), Liverpooli Kuninglik Filharmooniaorkester, Birminghami Linnaorkester, Poola Raadio Rahvuslik Sümfooniaorkester, Sloveenia Raadio Orkester, Sofia Filharmooniaorkester (Bulgaaria), Belgradi Filharmooniaorkester jpt. 2015–2017 oli Mihhail Gerts Hageni teatri (Saksamaa) esimene kapellmeister. 2007–2014 töötas ta dirigendina Rahvuskooperis Estonia. 2005–2007 oli ta Eesti Rahvusmeeskooori dirigent.

Joonas Hellerma
Foto: Kairit Leibold

Muusikaõpinguid alustas Mihhail Gerts Heino Elleri nim Tartu muusikakoolis ja jätkas seejärel Tallinna muusikakeskkoolis. Ta on lõpetanud Eesti muusika- ja teatriakadeemia klaveri (prof Ivari Ilja) ja orkestridirigeerimise (prof Paul Mägi) erialal ning Berliini Hanns Eisleri nim muusikakõrgkooli orkestridirigeerimise erialal. 2011. aastal lõpetas ta EMTA doktorantuuri. 2021. aastal kutsus Mihhail Gerts ellu festivali „TubIN“ ja on selle kunstiline juht.

Joonas Hellerma on õppinud Tallinna ülikoolis filmi ja video erialal ja lõpetanud hiljem sealsamas filosoofia magistriõpingud. Filosoofias on ta end täiendanud Berliini Humboldti ülikoolis. Joonas Hellerma töötab Eesti Televisioonis

toimetaja ja saatejuhina, ta on toimetanud kultuurisaadet „OP!“ ja teinud muusikasaadet „MI“. Praegu juhib ta iganädalast vestlussaadet „Plekktrumm“ ETV2-s.

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

(ERSO) on elav ja mitmekülgne kollektiiv, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise kollektiivi peadirigent ja kunstiline juht **Olari Elts**. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSO-ga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud paljudel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembris osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil Eufonie.

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Foto: Tiit Mötus

2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier' muusikafestivali ning käidi Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gerts juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini kontserdimaja, New Yorgi Avery Fisher Hall (nüüd David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Muusikitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnud mitmed tunnustused, neist olulisim on Eesti

esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Heino Elleri sümfooniliste poemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. ERSO on teinud koostööd plaadifirmadega Chandos, BIS, Onyx, Ondine, ERP jt. ERSO kontserte on üle kandnud Eesti radio- ja telekanalid, samuti Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa radiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

KONTSERTMEISTER

Marta Spärniņa

I VIIUL

Marta Spärniņa
Marge Uus
Fred Heinoja
Kätlin Ivask
Kristiina Aimla
Kirti-Kai Loorand
Astrid Muhel
Marelle Kivinukk
Tõnis Pajupuu
Kaiu Talv
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Danae Taamal

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Kristel Kiik
Triin Krigul
Mari-Katrina Suss
Egert Leinsaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Toomas Hendrik Ellervee
Liisi-Mai Krigul
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Helena Altmanis
Kaja Kiho
Sandra Klimaitė
Ali Amishov
Martti Mägi
Juhan Palm-Peipman
Liisi Rusnak
Kristiina Välja

TŠELLO

Theodor Sink
Riina Erin
Tõnu Jõesaar
Katrin Oja
Levi-Danel Mägila
Lauri Toom
Margus Uus

KONTRABASS

Regina Udod
Janel Altroff
Xiaonan Nie
Madis Jürgens
Indrek Pajus
Ants Önnis

FLÖÖT

Mari-Liis Vind
Janika Lentsius

OBOE

Guido Gualandi
Heli Ernits

KLARNET

Jose Carlos
Dominguez Almela
Meelis Vind

FAGOTT

Kristjan Kungla
Kaido Suss

METSASARV

Ye Pan
Kalle Koppel
Nikita Matsuk
Marii-Eliise Lumijõe

TROMPET

Indrek Vau
Erki Möller
Ivar Tillemann

TROMBOON

Andres Kontus
Väino Põllu
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats

TIMPANID

Maarja Nuut

LÖÖKPILLID

Terje Terasmaa
Rein Roos

HARF

Liis Viira

KOOSTÖÖPARTNERID

Heino Elleri Muusikakool
Vanemuise sümfooniaorkester
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

TÄNAME

Kerri Kotta, Rahvusvaheline Eduard Tubina Ühing
Eesti Rahva Muuseum
Tartu Linnavalitsus
Kadri Leivategija, Heino Elleri Muusikakool
Vanemuise teater

FESTIVALI MEESKOND

Kunstiline juht Mihhail Gerts
Produtsent Maarit Kangron
Produtsendi assistent Gerde Kadi Kuusk
Vanemuise kontserdimaja juht Sander Tamm
Turundus Laura Põldma
Graafile disain Kleer-Keret Tali
Keeletoimetus Tiina Talts
Müügispetsialistid Angela Rae, Merje Mürsepp-Kuntu
Kommunikatsioon Silver Kuusik, Jelena Poverina
Kavalehe koostaja Virge Joamets

HOOAJA
PEATOETAJA

admirals

AUTOPARTNER

Heino Elleri Muusikakool

LIVIKO
— anno 1898 —

OLEREX

SELVER
Hea mõte

TARTU

/eestikontsert

/eesti_kontsert

eestikontsert.ee